Підтримку надає:
Федеральне міністерство продовольства і сільського господарства
на підставі рішення Німецького Бундестагу

APD
Німецько-український агрополітичний діалог

Агрополітичний звіт

APD/APB/04/2024

Санітарні та фітосанітарні заходи. Огляд прогресу наближення, плани, виклики та перспективи

Ольга Шевченко

Київ, липень 2024 року

Виконавці
IAK AGRAR CONSULTING
GOPA AFC
IAMO Leibniz-Institut für Agrarentwicklung in Transformationsökonomien

Оперативний партнер
ЛОРАДА
GFA CONSULTING GROUP
Генеральний уповноважений BMEL
Офіс Берлін

Про проєкт «Німецько-український агрополітичний діалог» (АПД)

Проєкт «Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)» реалізується за підтримки Федеральним Міністерством продовольства та сільського господарства (BMEL) з 2006 року і наразі до 2024 року та за його замовленням через виконавця ТОВ ГФА Консалтинг Груп, а також робоче співтовариство, яке складається з ТОВ ІАК Аграр консалтинг (ІАК), Лейбніц-Інституту аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою (ІАМО) та ТОВ АФЦ Агрікалчер енд Файненс Консалтантс.

Реципієнтом проекту виступає Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України «Дорада». При реалізації важливих заходів для розвитку ринку землі, використання державних земельних площ та приватизації АПД працює у кооперації з ТОВ з управління та реалізації земель (BVVG). Бенефіціаром проекту виступає Міністерство аграрної політики та продовольства України.

Проєкт має підтримувати Україну в питаннях розвитку сталого сільського господарства, ефективної переробної промисловості та підвищення міжнародної конкурентоспроможності відповідно до принципів ринкової та регуляторної політик та з урахуванням потенціалу розвитку, який виникає в рамках Угоди про Асоціацією між ЄС та Україною. З цією метою Проєкт має надавати інформацію про німецький, а також міжнародний, європейський досвід з розробки рамкових аграрно-політичних умов, а також з організації відповідних аграрно-політичних установ.

APD
Німецько-український
агрополітичний діалог

www.apd-ukraine.de

Автор
Ольга Шевченко

Дисклеймер
Це дослідження публікується за відповідальності Німецько-українського агрополітичного діалогу (АПД). Будь-які точки зору та результати, висновки, пропозиції чи рекомендації в дослідженні належать авторам і не обов'язково збігаються з думкою АПД.

© 2024 Німецько-український агрополітичний діалог
Всі права захищено.

Зміст

1. Короткий огляд нормативно-правової бази щодо наближення законодавства ЄС 4
2. Поточний стан України у застосуванні європейських стандартів і практик у сфері санітарних та фітосанітарних заходів 6
3. Оцінка стану наближення актів права ЄС та подальші регуляторні плани 10
4. Стандарти якості та безпечності до виробництва окремих груп товарів 12
5. Виклики та ризики в контексті вступу України до ЄС 16
6. Оцінка перспектив України та рекомендації щодо подолання існуючих викликів 19

Додаток 21

1. Короткий огляд нормативно-правової бази щодо наближення законодавства ЄС

Процес наближення Україною законодавства у сфері санітарних та фітосанітарних заходів (далі – СФЗ) до європейського можна поділити на два основні етапи.

I. Угода про асоціацію Україна-ЄС (2016-2022 роки).

Процес наближення законодавства України до актів права ЄС розпочався у 2014 році з підписанням Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Статтею 64 Глави 4 Розділу IV Торгівля і питання пов'язані з торгівлею Угоди про асоціацію сторонами було домовлено, що Україна має наблизити своє законодавство про санітарні та фітосанітарні заходи до законодавства ЄС, як це визначено у Додатку V до Угоди про асоціацію.

Основними законодавчими актами, які фіксують домовленості між Україною та ЄС у сфері СФЗ є:

- ✓ розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 року № 228-р, яким схвалено Всеохоплюючу стратегію імплементації Глави IV (Санітарні та фітосанітарні заходи) – згаданий Додаток V;
- ✓ постанова Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 року № 1106 «Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони», прийнято План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною;
- ✓ Рішення Ради (ЄС) 2017/1391 від 17 липня 2017 року щодо позиції від імені Європейського Союзу на Підкомітеті з управління санітарними та фітосанітарними заходами утвореного відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони щодо змін до Додатку V Глави IV цієї Угоди;
- ✓ Рішення Ради 2019/1748 від 7 жовтня 2019 року щодо позиції від імені Європейського Союзу на Підкомітеті з управління санітарними та фітосанітарними заходами, утвореного відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони щодо змін до Додатку V Глави IV цієї Угоди;

18 листопада 2019 року Підкомітетом з управління санітарними та фітосанітарними заходами Комітету асоціації у торговельному складі відповідно до

статті 74 Угоди про асоціацію було прийнято спільне рішення №1/2019 про затвердження Додатку V з переліком актів права ЄС, які Україна мала наблизити.

Сфера санітарних та фітосанітарних заходів є однією з найбільших та всеохоплюючих в Угоді про асоціацію, яка має бути наближена до європейських стандартів, що складає 12% всіх зобов'язань України по наближенню актів ЄС.

Додаток V містить перелік з 232 актів у сфері санітарних та фітосанітарних заходів, що охоплює основні сфер європейського законодавства:

- ✓ здоров'я та хвороби тварин;
- ✓ ідентифікація та реєстрація тварин;
- ✓ стандарти утримання та поводження з тваринами;
- ✓ вимоги до безпечності харчових продуктів та кормів;
- ✓ харчові добавки, ферменти, ароматизатори;
- ✓ використання вітамінів та мінеральних речовин у харчових продуктах;
- ✓ маркування та інформація про харчові продукти;
- ✓ забруднюючі речовини;
- ✓ корми та кормові добавки;
- ✓ побічні продукти тваринного походження;
- ✓ здоров'я рослин;
- ✓ насіння та посадковий матеріал рослин;
- ✓ контроль ГМО;
- ✓ державний контроль у сфері СФЗ.

II. Статус кандидата на вступ до ЄС (з 2022 року – до сьогодні).

З отриманням статусу кандидата на вступ до ЄС ситуація щодо зобов'язань України в наближенні законодавства у сфері СФЗ певним чином змінилась. Якщо до 2022 року Україна лише наближувала законодавство до європейського законодавства, то з 2022 року в рамках отримання статусу кандидата на вступ до ЄС та започаткування переговорного процесу по вступу до ЄС у 2023 році відповідні акти права ЄС не лише мають бути прийняті в законодавство України, а й імплементовані згідно найкращих європейських вимог для забезпечення вільного обігу та торгівлі на ринку ЄС.

Законодавча рамка переговорного процесу для України у сфері СФЗ визначається розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.02.2024 року № 133-р «Про затвердження плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року», яким фактично Україна забезпечує реалізацію відповідними органами влади рекомендацій Європейської Комісії.

2. Поточний стан України у застосуванні європейських стандартів і практик у сфері санітарних та фітосанітарних заходів

Поточний стан наближення сфери СФЗ з початку дії Угоди про асоціацію можна оцінити за результатами засідань Підкомітету з санітарних та фітосанітарних заходів України та ЄС, що дає можливість побачити поступовий прогрес, зроблений Україною з 2014 року як на законодавчому, так і на імплементаційному рівні.

За останні 10 років Україною було зроблено чимало кроків на зустріч європейській моделі за виробництвом, обігом і контролем харчових продуктів.

Про всеохоплюючу оцінку готовності України до переговорного процесу щодо вступу в ЄС говорити зарано, так як у 2024 році триватиме процедура оцінки стану прогресу виконання Угоди (скринінг).

Якщо говорити про поточний стан наближення актів права ЄС, то прогрес у сфері СФЗ є одним з найбільших серед інших сфер дії Угоди про асоціацію, і стосується комплексу заходів щодо впровадження в Україні вимог ЄС до безпечності харчових продуктів, кормів, здоров'я тварин і рослин, а також здійснення державного санітарного та фітосанітарного контролю.

План заходів з виконання Угоди про асоціацію та наближення законодавства ЄС згідно постанови КМУ № 1106 загалом налічує 1943 заходи, відповідно сфера СФЗ охоплює майже 12% заходів.

Для первинної оцінки динаміки прогресу в наближенні законодавства у сфері СФЗ слід знати, що у 2019 році було забезпечено наближення 43% актів до законодавства ЄС, у 2020 році загальний прогрес склав 52%, а у 2021 році – 64%. Звісно 2022 рік військового стану мав безліч викликів пов'язаних з інституційною стабільністю, переорієнтацією людських та фінансових ресурсів державних органів, зміною пріоритетів щодо налагодження логістичних шляхів та тримання економіки держави «на плаву».

На сьогодні, Мінагрополітики анонсує 82% виконання актів права ЄС з моменту набуття чинності Угоди про асоціацію та відповідно до плану наближення законодавства України у частині санітарних та фітосанітарних заходів. Фактично незважаючи на військовий стан та наявні виклики Україна продовжує активно наближувати акти права ЄС. Детальніше стан наближення горизонтального і вертикального законодавства буде розглянуто окремо.

Наближення актів ЄС не є єдиним зобов'язанням України в рамках вступу в ЄС, адже існує низка інших заходів, пов'язаних із імплементацією, здійсненням контролю, застосуванням процедур та систем, тощо.

У 2016 році створено єдиний компетентний орган у сфері безпечності харчових продуктів, захисту здоров'я рослин і тварин, що наділений функціями і

повноваженнями аналогічних структур країн-членів ЄС – Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів і захисту споживачів.

В рамках оптимізації державних структур і реформ в Україні Держпродспоживслжбу було додатково наділено нетиповими для сфери СФЗ функціями, зокрема захист прав споживачів, ринкового нагляду нехарчової продукції, регулювання державних цін, реєстрації сільськогосподарської техніки, проте всі основні функції у сфері СФЗ відповідно до європейської практики зібрані в рамках одного органу. Слід враховувати, що з моменту створення відомство було декілька разів реформовано в частині зменшення кількості підвідомчих установ і штату територіальних органів, при цьому за цей час було додано низку нових функції, які потребують залучення та навчання відповідних фахівців, зокрема контроль географічних зазначень, ГМО, органічного виробництва.

Окрему увагу варто приділити прогресивному переходу України на застосування інформаційних технологій у держаних інституціях, запровадження використання інформаційних ресурсів з метою збору даних, аналізу, оптимізації процедур для покращення роботи системи нагляду і контролю. Крім запровадження власних інформаційних продуктів, Україна проявляє значну залученість до використання інформаційних продуктів ЄС, зокрема інформаційної системи управління заходами офіційного контролю (IMSOC) та її окремих компонентів.

На сьогодні активно використовується система нотифікацій спалахів хвороб тварин та вжиті заходи ADIS (EU Animal Disease Information system), яка дозволяє забезпечити прозорість епізоотичної ситуації на території України, що безпосередньо має вплив на здійснення торгівлі.

Також, Україна є учасником системи повідомлення про надзвичайні події і невідповідність харчових продуктів і кормів при здійсненні торгівлі між Україною та ЄС RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed).

Щодо системи нотифікацій і надзвичайних родій, пов’язаних зі здоров’ям рослин EUROPHYT станом на сьогодні цей компонент компетентним органом не застосовується, у зв’язку із наявністю власної аналогічної по функціям системи.

Поштовх у розвитку і застосування системи сертифікації та контролю торгівлі живими тваринами, харчовими продуктами та рослинами TRACES (Trade Control and Expert System) для України відбувся у 2022 році з настанням військового стану та блокуванню традиційних логістичних шляхів експорту української аграрної продукції. У 2024 році Україна в рамках пілотного проекту перейшла на застосування TRACES на всій території України, застосування електронного підпису і печатки при сертифікації окремих вантажів харчових продуктів тваринного походження на ринок ЄС, що в свою чергу дає можливість для українських експортерів скоротити і пришвидшити проходження обов’язкових СФЗ процедур на державному кордоні з ЄС.

Також, Україною здійснюються перші кроки в запровадженні європейських підходів до оцінки ризиків у харчовому ланцюзі задля отримання високого рівня

захисту здоров'я людини та інтересів споживачів щодо харчових продуктів, забезпечуючи ефективне функціонування внутрішнього ринку, шляхом встановлення принципів застосування науково-обґрунтованої оцінки, ефективних організаційних механізмів та процедур для прийняття рішень у питаннях, пов'язаних з безпечністю харчових продуктів і кормів.

Фактично починаючи з 2014 року Україна йде до встановлення моделі виробництва, обігу та контролю харчових продуктів за принципом «від лану до столу», прогрес від наближення законодавства у сфері СФЗ також відображається на досягненнях України при отриманні права експорту в ЄС.

Так, на сьогодні Україна має право здійснювати експорт до ЄС продукції виробництва 446 українських підприємств, а саме: м'ясо птиці, продукти з м'яса птиці, молочні продукти, рибні продукти, мед бджолиний, яйця та яєчні продукти, равлики та продукти з них, мисливські трофеї, шкірсировина, добрива органічні, корми для непродуктивних тварин, тощо.

Європейським законодавством про контроль передбачено , що персонал компетентного органу, крім відповідної компетенції та досвіду, повинні проходити відповідні навчання та підвищення компетенції в рамках законодавчих змін і практик. В умовах вступу в ЄС для України це надзвичайно важливо, адже прийняття нових підходів до виробництв і контролю потребують у державних контролюючих органів відповідних знань і розуміння нового законодавства, а також правильність його застосування. Фактично у сфері СФЗ початок створення системи безперервного професійного розвитку працівників компетентного органу було закладено у 2020 році. Так, на сьогодні є певні досягнення в забезпеченні постійного доступу до навчальних курсів і тренінгів щодо застосовування нового законодавства, європейських практик, а також механізмів перевірки рівня знань тощо.

Перша оцінка прогресу досягнень Україною в якості кандидата на вступ до ЄС міститься у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року (далі – Звіт про прогрес 2023 року), де Європейська Комісія детально оцінила поточний стан і досягнення Україною прогресу в ряді пріоритетних сфер за попередні роки.

Рішення Європейської Комісії про початок переговорного процесу по вступу України до ЄС сприяло потужній динаміці реформ, в тому числі і в сфері СФЗ, не зважаючи на військовий стан та економічну дестабілізацію. Фактично було продемонстровано спроможність України в досягненні прогресу в наближенні законодавства, навіть в умовах війни.

Так, Звіт про прогрес 2023 року чітко демонструє, що у сферах санітарних та фітосанітарних заходів було забезпечено певний прогрес, зокрема в наближенні законодавства, але підкреслено, що для належної імплементації необхідно мати достатню адміністративну спроможність, забезпечити реалізацію програм нагляду тощо.

В рамках оцінки прогресу Європейська Комісія у листопаді 2023 року рекомендувала Уряду України здійснити низку заходів, яка є пріоритетними в рамках оцінки прогресу, зокрема:

- ✓ продовжити імплементацію та оновлення стратегії відповідно до права ЄС (EU acquis) з фокусом на здоров'я тварин та фітосанітарні заходи;
- ✓ пришвидшити інтеграцію до європейського ринку в рамках реалізації пілотного проекту застосування TRACES та поступове застосування на всій території України;
- ✓ посилити систему безпечності харчових продуктів шляхом забезпечення реформування органів влади, відповідальних за цю сферу (зокрема Держпродспоживслужби, Агентства ідентифікації і реєстрації тварин, уповноважених лабораторій), посилення заходів державного контролю за безпечністю харчових продуктів, посиленого застосування програм нагляду та вакцинації.

На виконання вищенаведених рекомендацій наданих Європейською Комісією Урядом України було прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.02.2024 року № 133 р «Про затвердження плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року». Згідно з цим розпорядженням відповідальні органи державної влади – Міністерство аграрної політики та продовольства України, Держпродспоживслужба, мають забезпечити здійснення у 2024 році 17 заходів за 5 базовими рекомендаціями Європейської Комісії.

Так, зазначені заходи охоплюють наближення законодавства до актів права ЄС, зокрема підготовка законопроектів щодо регулювання сфери захисту рослин, державного контролю, ветеринарних лікарських засобів, затвердження ряду інструкцій та вимог. Також передбачено пришвидшити та забезпечити запровадження системи TRACES на всій території України, провести оптимізацію лабораторної мережі Держпродспоживслужби.

З оцінкою рівня досягнень виконання рекомендацій Європейської Комісії офіційно можна буде ознайомитися вкінці 2024 року, проте фактично можна дати проміжну оцінку прогресу за 5 місяців.

На сьогодні розроблено проект закону про контроль у сфері СФЗ, проекту наказу про вимоги до перед- та післязабійного огляду тварин, проект порядку видачі міжнародних сертифікатів на харчові продукти, проект вимог до благополуччя тварин під час транспортування.

Що до інтеграції України в систему TRACES, то у 2024 році вже є перші результати, пов'язані із застосування системи на всіх території України, проходженню навчання відповідних посадових осіб (всього 1500 осіб) та розширенню переліку сертифікатів, доступних на видачу на експорт до ЄС (з 5 форм у 2023 році, до 12 форм – у 2024 році). З червня 2023 року видано 10764 сертифікатів, з початку 2024 року – 12424.

Також триває реформа щодо оптимізації лабораторної мережі Держпродспоживслужби, відбувається оцінка спроможностей, наявної матеріально-технічної бази та людських ресурсів, напрацювання концепції реформування.

Фактично, з 17 заходів прийнято 2 акти, частково виконано – 6 заходів з питань наближення законодавства, та 2 – з імплементаційної частини. При цьому найбільший прогрес спостерігається саме у впровадженні системи TRACES.

3. Оцінка стану наближення актів права ЄС та подальші регуляторні плани

Прогрес України в наближенні законодавства можна оцінювати за рядом напрямків прийняття первинного та вторинного законодавства.

Щодо горизонтального законодавства прогрес досягнутий за основними законодавчими сферами законодавства ЄС. Далі наведено хронологічний порядок прийняття основних Законів України (горизонтальне законодавство):

- ✓ Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною, прийнятий у 2015 році (набрав чинності у 2016 році);
- ✓ Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів, прийнятий у 2015 році (набрав чинності у 2016 році);
- ✓ Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин, прийнятий у 2017 році (набрав чинності у 2018 році);
- ✓ Про безпечність та гігієну кормів, прийнятий у 2017 році (набрав чинності у 2020 році);
- ✓ Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, прийнятий у 2018 році (набрав чинності у 2018 році);
- ✓ Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів, прийнятий у 2018 році (набрав чинності у 2019 році);
- ✓ Про ветеринарну медицину (нова редакція), прийнятий у 2021 році (буде введено в дію через рік після закінчення військово стану);
- ✓ Про охорону прав на сорти рослин, прийнятий у 1993 році (оновлена редакція від 2023 року);
- ✓ Про пестициди і агрохімікати, прийнятий у 1995 році (оновлена редакція від 2024 року);
- ✓ Про особливості правової охорони географічних зазначень для сільськогосподарської продукції та харчових продуктів, захист прав та застосування схем якості, включаючи традиційні гарантовані особливості для сільськогосподарської продукції та харчових продуктів, прийнятий у 2022 році (набрав чинності у 2022 році);

- ✓ Про географічні зазначення спиртних напоїв, прийнятий у 2022 році (набрав чинності у 2022 році);
- ✓ Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції, прийнятий у 2023 році (набрання чинності у 2026 році);
- ✓ Про ідентифікацію та реєстрацію тварин, прийнятий у 2009 році (оновлена редакція від 2023 року);

Фактично за останні 10 років Україною було прийнято 14 законів, що дозволило наблизити базові європейські закони. Якщо оцінювати прогрес по імплементації вторинного законодавства, то за інформацією Мінагрополітики прогрес в імплементації актів ЄС у сфері СФЗ з моменту вступу в дію Угоди про асоціацію складає 82%.

Особливої уваги заслуговує прогрес 2023-2024 років, адже в умовах військового стану і початку переговорного процесу щодо вступу України в ЄС, динаміка прискорення наближення законодавства відіграє значну роль.

У 2023 році було прийнято та підписано 2 закони, 1 законопроект у першому читанні, 5 нормативно-правових актів у сфері ветеринарної медицини та благополуччя тварин, 8 нормативно-правових актів у сфері безпечності харчових продуктів, 2 нормативно-правових актів у сфері захисту рослин.

Враховуючи результати Звіту про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року Мінагрополітики прийняло План з адаптації законодавства на 2024 рік, який є досить амбітним, проте легко пояснюється необхідністю запровадження системних реформ, зокрема і у сфері СФЗ.

Так, для досягнення забезпечення виробництва та експорту безпечної та здорової сільськогосподарської та харчової продукції у 2024 році заплановано розробити та прийняти 2 законопроекти, а також 34 нормативно-правових за такими напрямками безпечності харчових продуктів, здоров'я та благополуччя тварин, фітосанітарної безпеки.

За 5 місяців 2024 року з 34 актів на сьогодні прийнято 6, розроблено проекти – 7 актів. Тобто, рівень виконання, хоч і часткового складає 32%. Опис і стан наближення актів Мінагрополітики наведений у додатку.

На які виклики варто звернути увагу в рамках оцінки прогресу досягнень України у наближенні актів права ЄС та європейських практик і процедур.

У 2021 році було прийнято новий основоположний у СФЗ Закон про ветеринарну медицину, який відповідно до перехідних періодів набирає чинності через рік після закінчення військового стану. Наразі Мінагрополітики здійснюється підготовка та прийняття відповідних нормативно-правових актів задля його імплементації. Проте затримка у набранні чинності цим Законом фактично затримує Україну від переходу на повноцінну систему контролю за здоров'ям тварин відповідно до європейських регламентів, зокрема Регламенту (ЄС) 2016/429.

Крім того, оцінюючи низку прийнятих базових законів, стає очевидним відсутність прийнятих нормативно-правових актів задля їх імплементації. Так Закон України про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною, набрав чинності у 2021 році, проте імплементаційні підзаконні акти досі не прийняті, що фактично унеможливлює його виконання.

4. СТАНДАРТИ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ДО ВИРОБНИЦТВА ОКРЕМИХ ГРУП ТОВАРІВ

Рівень збільшення торгівлі між Україною та ЄС за останні роки можна оцінювати за різними критеріями. Проте, однозначно можна зауважити, що саме товари охоплені в рамках санітарних та фітосанітарних заходів за останні роки перебували в набагато вигідніших умовах доступу до ринку ЄС в рамках наближення законодавства.

Процес наближення норм і стандартів актів права ЄС в Україні розпочався задовго до підписання Угоди про асоціацію, і пов'язано це було саме із зацікавленістю українського бізнесу в доступі до ринку ЄС, а також подіями 2014 року і необхідністю переорієнтації українських виробників в експорті аграрної продукції.

Аграрна продукція розпочала свій шлях на ринок ЄС ще у 2005 році з проходження Україною перших верифікаційних аудитів (перевірок) Європейської Комісії. За майже 20 років Україною було пройдено 24 верифікаційні аудити Європейської Комісії за різними категоріями товарів, з результати яких є публічними і доступні на офіційному сайті відповідного Генерального директорату.

Умови доступу на ринок ЄС досить чітко регламентовані на рівні відповідних актів права ЄС і включають низку обов'язкових для отримання дозволу на імпорт в ЄС етапів, зокрема оцінку Європейською Комісією виконання спеціального законодавства, верифікацію системи контролю за харчовими продуктами компетентного органу, перевірку відповідності окремих потужностей, прийняття відповідного регламенту Європейським Парламентом щодо схвалення країни на імпорт в ЄС та окрема процедура затвердження потужностей на ввезення до ЄС.

Фактично, те що Україна схвалена Європейською Комісією на експорт до ЄС рибних продуктів, молочних продуктів м'яса птиці та продуктів з нього, яєць та яєчних продуктів, меду, равликів та жаб'ячих лапок, кормів тваринного походження, це означає, що за результатами оцінки дотримання стандартів безпечності харчових продуктів система контролю в Україні є еквівалентною по заходам до європейської. Звісно далі важливим є питання ефективності та стабільності системи контролю при виробництві та експорті з України, а також системі контролю ЄС при імпорті та поміщенні на ринок ЄС.

Це стосується як відповідальності виробника, так і інспектора компетентного органу, що засвідчує безпечність товару, а також умов зберігання і транспортування, ризик-орієнтована перевірка інспекторами ЄС при ввезенні та реалізації в продаж такої продукції, тощо.

Звісно мова йде виключно за відповідність вимогам ЄС тих операторів ринку, які мають право експортувати до ЄС. Таких виробників на сьогодні на рівні загальної кількості виробників харчових продуктів України не багато, всього 432. Повноцінний доступ до європейського ринку всіх виробників потребує повного наближення законодавства у сфері санітарних та фітосанітарних заходів, але це тривалий процес і потребуватиме значних інвестицій у сільське господарство.

Результатом від реалізації заходів з наближення законодавства України у сфері СФЗ до актів права ЄС в останні роки стало постійне зростання обсягів торгівлі між Україною та ЄС аграрної та харчової продукції. Так, Україна входить до трійки найбільших експортерів продукції аграрного сектору до держав-членів ЄС.

У структурі імпорту з України до ЄС сільськогосподарської продукції порівняно з попередніми роками у 2023 році відбулися зміни, зокрема зафіксовано значне збільшення імпорту вантажів зернових (+1,2 мільярда євро), цукру (+ 254 мільйони євро) та м’яса птиці (+ 148 мільйонів євро).

Розглянемо окремі види товарів, що наразі Україна має право експортувати до ЄС, зокрема стан наближення відповідних нормативно правових актів, які на це впливають.

Якщо говорити за продукти тваринного походження, такі як м'ясо птиці, яйця та яєчні продукти, мед то варто зазначити, що процес їх виходу на ринок ЄС та відповідно наближення регуляторної бази для виконання вимог доступу до ринку був досить тривалим і для м’яса птиці – 5 років (2015 рік), для яєць – 5 рок (2013 рік).

Якщо говорити про базове харчове законодавство, то загальні вимоги до гігієни, обов’язкове впровадження НАССР на всіх українських потужностях, принцип простежуваності давно є частиною українського законодавства. Щодо спеціальних вимог до цих продуктів, слід розглядати наближену нормативну базу і її впровадження в українське законодавство. Для зручності підготовлено таблицю відповідності актів права ЄС і українського законодавства.

	Європейське законодавство	Українське законодавство
HACCP	Регламент (ЄС) № 852/2004 Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року щодо гігієни харчових продуктів	Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (№771/97)
Гігієнічні вимоги	Секція II та V додатку III до Регламент (ЄС) № 853/2004 Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року щодо спеціальних гігієнічних вимог харчових продуктів тваринного походження	Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про внесення змін до наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України від 20 жовтня 2022 року № 813 та затвердження Вимог до окремих показників якості для м'яса свійської птиці Про затвердження Гігієнічних» (№ 625 від 27.03.2023)
Мікробіологічні вимоги	Регламент (ЄС) № 2073/2005 Європейського Парламенту та Ради від 15 листопада 2005 року щодо мікробіологічних критеріїв харчових продуктів	Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Мікробіологічних критеріїв для встановлення показників безпечності харчових продуктів» (№ 548 від 19.07.2012)
Забруднювачі	Регламент (ЄС) № 2023/915 від 25 квітня 2023 року щодо максимально допустимих рівнів окремих забруднювачів у харчових продуктах	Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Державних гігієнічних правил і норм «Регламент максимальних рівнів окремих забруднюючих речовин у харчових продуктах» (№ 368 від 13.05.2013); Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Параметрів безпечності м'яса птиці» (№ 695 від 06.08.2013)
Залишки ветеринарних препаратів	Регламент (ЄС) № 2017/625 Європейського Парламенту та Ради від 15 березня 2017 року щодо офіційного контролю та інших офіційних заходів, які здійснюються з метою застосування законодавства про харчові продукти та корми, правил щодо здоров'я та благополуччя тварин, здоров'я рослин та засобів захисту рослин	Закон України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» (№ 2042 від 18.05.2017); Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Показників безпечності харчових продуктів «Максимальні межі (рівні) залишків діючих речовин ветеринарних препаратів у харчових продуктах тваринного походження»» (№ 2646 від 23.12.2019)

Здоров'я тварин	Делегований Регламент (ЄС) № 2020/687 Комісії, який доповнює Регламент (ЄС) № 2016/429 Європейського Парламенту та Ради щодо правил попередження та контролю окремих спискових хвороб (грип птиці, хвороба Ньюкасла)	Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Інструкції з профілактики та ліквідації грипу птиці» (№ 547 від 17.10.2011); Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Інструкції з профілактики та ліквідації захворювання птиці на хворобу Ньюкасла» (№ 548 17.10.2011);
	Регламент (ЄС) № 2160/2003 Європейського Парламенту та Ради від 17 листопада 2003 року щодо контролю сальмонельозу та інших визначених зоонозних збудників, що передаються через харчові продукти	Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Інструкції з профілактики та ліквідації сальмонельозу птиці» (№ 310 від 19.09.2016)
	Регламент (ЄС) № 2016/429 Європейського Парламенту та Ради від 9 березня 2016 року щодо трансмісивних хвороб тварин	Наказ «Про затвердження Інструкції щодо попередження та ліквідації хвороб бджіл» (№ 9 від 30.01.2001)

Цукор. Положення Директиви Ради ЄС № 2001/111/ЄС від 20 грудня 2001 р про певні види цукру, призначені для харчового споживання були прийняті в Україні наказом Мінагрополітики від 02.11.2017 № 592 «Про затвердження Вимог до видів цукрів, призначених для споживання людиною», який мав набрати чинності у вересні 2022 року. Проте, через введення військового стану введення його в дію було відтерміновано через 3 місяці після припинення або скасування воєнного стану.

Даний документ встановлює вимоги до деяких видів цукрів та їх маркування (зокрема, екстра білого, білого, напівбілого цукру), призначених для споживання людиною наближені до європейських.

При цьому слід зазначити, що на сьогодні українські виробники цукру виробляють цукор білий згідно ДСТУ 4623:2006 «Цукор білий. Технічні умови», відповідно до якого більшість норм показників цукру відповідають вимогам, що містяться у Директиві Ради ЄС № 2001/111/ЄС. Однак вищезазначений державний стандарт України є на сьогодні добровільним, тому прийняття наказу Мінагрополітики зумовить обов'язковість виконання виробниками вітчизняного цукру вимог до видів цукрів, призначених для споживання людиною. Це в свою чергу сприятиме підвищенню якості цукру та нарощуванню його експорту до ЄС.

Кукурудза, овес (вівсяні пластівці), крупи. Щодо вимог до безпечності зернових, які призначені для споживання людиною мають відповідати максимально допустимим рівням мікотоксинів (афлатоксини, охратоксини, дезоксиніваленол, зеараленон, фумонізини), важких металів та пестицидів, які встановлюються наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13.05.2013 № 368 «Про затвердження Державних гігієнічних правил і норм «Регламент максимальних рівнів окремих забруднюючих речовин у харчових продуктах»», що є наближеним до Регламенту Регламент (ЄС) № 2023/915 від 25 квітня 2023 року щодо максимально допустимих рівнів окремих забруднювачів у харчових продуктах.

Основними невідповідностями експорту українських круп 2022-2024 років при експорті в ЄС були наявність хлорперифос, мікооксини.

Кукурудза (кормова), овес. Раніше, коли експорт відбувався через порти, вимоги до якості зерна кукурудзи були стандартизовані: вологість зерна, биті і пошкоджені зерна, домішки. Наразі, коли експорт було переорієнтовано через європейські кордони, вимоги до якості та безпечності почали відігравати значущу роль.

Щодо вимог до безпечності зернових, які використовуються для годівлі тварин, то перелік забруднюючих речовин у кормах в Україні визначений наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 19.03.2012 № 131 «Про затвердження Переліку максимально допустимих рівнів небажаних речовин у кормах та кормовій сировині для тварин», який наближений до вимог Директиви 2002/32/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 травня 2002 року щодо небажаних речовин у годівлі тварин.

Вимоги щодо максимально допустимих рівнів залишків пестицидів у зернових культурах слід регулярно перевіряти, використовуючи Європейську базу даних пестицидів, яка часто оновлюється. Крім того, вимоги Регламентів ЄС встановлюють максимальні рівні таких забруднювачів зерна як грибкові токсини (мікотоксини), важкі метали (миш'як, свинець, кадмій і інші).

Основними невідповідностями українського врожаю кукурудзи 2022-2024 років при експорті в ЄС були наявність високого рівня мікотоксинів, сальмонела та пліснява.

5. Виклики та ризики в контексті вступу України до ЄС

Угода про асоціацію та отримання статусу кандидата на вступ в ЄС – це не лише про наближення законодавства, а й про наявність і ефективність процедур, спроможностей, ресурсів, фінансування, стабільності, відповідальності тощо.

В Україні має існувати система впровадження законодавчих нормативів і контролю за їх виконанням, а також розуміння правил і процедур як з боку бізнесу, так і споживачів.

І тут мова не йде про сліпе копіювання європейських регламентів і директив, суб'єкти господарювання, контролюючі органі і суспільство мають усвідомлювати, що запровадження нових підходів потребує не тільки інвестицій та нових технологій, а й розуміння, підвищення поінформованості, відповідальність бізнесу.

По суті це створення власної національної системи виробництва, обігу і контролю харчових продуктів, яка дає еквівалентний результат досягнення норм регламентів та директив законодавства ЄС.

На сьогодні існує низка викликів, які впливають на виконання Україною зобов'язань в контексті вступу в ЄС та пов'язані не тільки з ризиками військового стану, а й із спроможністю і ресурсами держави, з більш систематичним і сталим підходом до впровадження європейського законодавства.

Що ж впливає на спроможність України повноцінно перейти на європейську модель системи контролю харчових продуктів «від лану до столу».

Перш за все, дієвість системи – це про стабільність держави і спроможність відповідних органів влади. Проте, в останні роки складається тенденція до непрогнозованості реформування системи відповідальних державних органів, хаотичне прийняття нових законів, затримка в прийнятті підзаконних актів, недостатня розбудова професійних кадрів.

За роки незалежності в Україні було досить багато спроб оптимізації органів влади, в тому числі і відповідальних за сферу санітарних та фітосанітарних заходів. Міністерство аграрної політики та продовольства України, орган що формує політику у сфері СФЗ лише за останні 5 років було двічі реорганізовано, ліквідовано, приєднано, відновлено, і знову лунають чутки про об'єднання з іншим міністерством.

Звісно необхідність реформ і оптимізації в умовах війни можна зрозуміти, проте експерименти щодо реформування відповідальних органів влади в час проходження скринінгу і оцінки з боку Європейської Комісії щодо готовності вступу в ЄС можуть призвести до непоправних наслідків.

Адже аналізуючи попередній досвід можна побачити, що такі рішення призводять до затримок в прийнятті законодавства, втраті професійних кадрів, дестабілізації інституційної спроможності, втраті профільними асоціаціями можливості бути почутими при прийнятті важливих державних рішень.

Це все відбувається на фоні відтоку кадрів через війну в Україні, втраті та руйнуванні інфраструктури і матеріально-технічної бази не тільки бізнесу, а й державних установ, лабораторій, тощо.

Зрозуміло, що в умовах воєнного стану гостро стоїть питання економії державного бюджету, внаслідок чого у 2024 році анонсовано значне скорочення апарату державних службовців, що для Мінагрополітики складає 10,7% штату, а для Держпродспоживслужби – 31,4%.

Скорочення штатної чисельності на фоні необхідності прискореного прийняття та імплементації значної кількості нормативно-правових актів викликає занепокоєння в спроможності в майбутньому імплементації анонсованих реформ.

В контексті викликів не можливо не згадати, що наближення законодавства і його імплементація безпосередньо пов'язані із сприйняттям і розумінням того, що написано в європейських директивах і регламентах. Адже питання не в перекладі актів права ЄС і їх перенесенню в українське законодавство.

Наближення європейських актів залежить від глибокого розуміння як працює на практиці те чи інше положення, як взаємопов'язані дії, відповідальність і підходи в різних нормативах.

На прикладі країн-членів ЄС неможливо знайти дві однакові національні системи контролю за безпечністю харчових продуктів, адже регламенти і директиви ЄС встановлюють рівень і вимоги до системи СФЗ, а кожна країна впроваджує їх на національному рівні для досягнення загальноєвропейського підходу. При цьому враховується адміністративний поділ і відповідно вертикаль або горизонталь контролю, географічні та кліматичні умови, економічні реалії країни, рівень розвитку сільського господарства тощо.

Тому Україна має знайти всій шлях в організації і досягненні рівня країн-членів ЄС, маючи реальне розуміння про що йде мова в актах ЄС, відповідно тут стають надзвичайно корисними досвід європейських країн, які мають аналогічні критерії та характеристики для України, використання допомоги проектів технічної допомоги, спілкування з колегами з аналогічних відомств.

Проте, слід пам'ятати і про іншу сторону процесу наближення – застосування більш систематичного підходу, адже поки Україна наближує акти права ЄС, Європейський Парламент приймає нові акти. Відповідно Україна починає їх наближувати в своє законодавство після прийняття їх ЄС. Фактично це виглядає як безкінечний процес, і потребує переходу на іншу модель співпраці між Україною та ЄС.

Доцільно розглядати питання залучення України в якості спостерігача при обговоренні змін до законодавства права ЄС, а також передбачити процедури майбутніх оновлень в українському законодавстві до набрання чинності в ЄС, що дасть можливість оперативніше приймати відповідні зміни.

Окремої уваги заслуговує ризик неготовності українського бізнесу до нових реформ і підходів. Звісно більшість прогресивних виробників давно в пошуках оптимізації виробництва, нових технологій та інвестицій, експорт орієнтовані під вимоги країн світу, проте досі існує низка виробників, які думаю, що їх оминуть нові правила або за впровадження європейських практик у них будуть «бонуси».

Також слід враховувати, що одного розуміння права ЄС для держави і бізнесу замало, населення України має розуміти і прагнути до запровадження тих чи інших норм і стандартів, а для цього державі потрібно працювати на інформуванням застосування тих чи інших норм, які переваги матиме Україна, що такі норми дадуть

для захисту життя і здоров'я населення, захисту їх права як споживачів, тощо. Раніше процес наближення законодавства супроводжування для населення максимум інформацією про прийняті акти ЄС з коротким описом змін, наразі останні роки ситуація змінилась і органи влади перейшли на форм застосування меді, інфографіки, роз'яснень, вебінарів, що дають змогу краще зрозуміти глибу євроінтегпційних процесів в державі.

6. Оцінка перспектив України та рекомендації щодо подолання існуючих викликів

Оцінюючи рівень прогресу, зроблено Україною у сфері наближення санітарних та фітосанітарних заходів, особливо в останні роки, слід відмітити, що військовий стан дав поштовх в прискорення реформ, зменшенні бюрократичних процедур при погодженні нормативно-правової бази спрямованої на наближення до законодавства ЄС.

Фактично розглядаючи перспективи України в рамках переговорного процесу щодо вступу в ЄС, необхідно усвідомлювати очікування та досягнення, які матиме Україна та її населення від застосування європейських підходів у сфері СФЗ, зокрема:

- ✓ запровадження ефективної системи контролю безпечності харчових продуктів згідно з вимогам ЄС та міжнародними стандартами;
- ✓ підвищення безпечності харчових продуктів та кормів, забезпечення захисту життя і здоров'я людей, тварин та рослин;
- ✓ посилення захисту інтересів споживачів, зокрема шляхом надання споживачам належної інформації про харчові продукти;
- ✓ створення прозорих умов ведення господарської діяльності;
- ✓ підвищення конкурентоспроможності українських виробників.
- ✓ розширення доступу на ринок ЄС та вихід на нові міжнародні ринки збуту.

В умовах наявних ризиків і викликів для побудови європейської моделі застосування санітарних та фітосанітарних заходів, слід пам'ятати про те, що для держави має залишатися пріоритетним обраний євроінтеграційний напрямок і темпи здійснення заходів з наближення законодавства.

Необхідно максимально уникати непрогнозовані дії, що можуть вплинути на динаміку прогресу у сфері СФЗ, адже в умовах проходження оцінки з боку Європейської Комісії інституційна стабільність державних органів та фаховий людський ресурс є невід'ємною складовою для її проходження та впровадження майбутніх рекомендацій ЄК, від розуміння і якості виконання яким будуть залежати як переговорна рамка для України, так і перехідні періоди для українського бізнесу.

Питання відтоку фахових кадрів і до війни стояло досить гостро, а враховуючи важливість розуміння і застосування нового законодавства, орієнтації на європейські

підходити необхідно думати про підготовку майбутнього кадрового ресурсу. І мова йде не лише про сам пошук фахівців з хоча б з базовими компетенціями та знаннями, а про створення умов для навчання необхідним компетенціям, підвищення кваліфікації і отриманням практичних навичок, а також володіння іноземними мовами для роботи з оригінальним текстом регламентів і директив ЄС.

Слід також розуміти, що до війни це було більше питання державних органів, у військовий час і післявоєнний період на цим доведеться замислюватися і бізнесу.

Окремо виникає питання сталого підходу України і ЄС до розробки, прийняття і подальшого наближення законодавства, адже щоб уникнути безкінечного процесу запізнення України із прийняттям актів права ЄС, необхідно вже зараз шукати законодавчі та практичні механізми їх врегулювання. Можливо доцільно розглядати питання залучення України в якості спостерігача при обговоренні змін до законодавства права ЄС, що дасть можливість оперативніше приймати відповідні зміни.

Будуючи власну систему контролю за безпечністю харчових продуктів, Україні варто враховувати досвід країн-членів ЄС, залежно від структури сільського господарства, сильних і слабких сторін, залучаючи їх практичну експертизу.

Не менш важливим питанням для подолання наявних викликів є обізнаність бізнесу і споживачів як в Україні, так і в ЄС. Адже як одні, так і другі мають розуміти навіщо їм європейська модель застосування СФЗ, що вона їм дасть, як захистить права споживача та зробить ведення бізнесу прозорішим. Для європейського населення підвищення обізнаності про сільське господарство України, її стандарти та правила безпечності щодо експортованої продукції, попередить ризики поширення чуток про невідповідність продукції в Україні європейському законодавству, можливість потрапляння на стіл споживачу неякісної продукції, таке собі «розвінчування міфів», якому було варто присвятити час з початку вступу в дію Угоди про асоціацію.

Економічний стан України внаслідок війни призвів до суттєвого скорочення внутрішнього попиту населення на споживання харчових продуктів, внаслідок поширення бідності та переходу значної частини населення на споживання дешевих та доступних харчових продуктів. Слід розглядати цей виклик в контексті саме збереження виробництва, робочих місць, підтримки економіки. Для цього необхідно звернути увагу на переорієнтацію на зовнішніх споживачів, експорт продукції, пошук доступних для торгівлі ринків, їх вимог і тенденцій.

Проте при експорті в ЄС, задля збереження можливостей експорту слід належно дотримуватися вимог до показників безпечності та якості харчових продуктів та кормів. У зв’язку із виявленими невідповідностями українським експортерам варто посилити системи внутрішнього контролю сировини для виробництва кормів, зокрема щодо обробки незабороненими в ЄС засобами захисту рослин, умов зберігання та транспортування продукції на експорт, перевірки

експортованих вантажів до відправки на відповідність вимогам європейських нормативів.

Додаток

Виконання плану роботи
Міністерства агарної політики та продовольства України
у сфері санітарних та фітосанітарних заходів
(І квартал 2024 року)

№ п/п	Найменування заходу	Статус
Завдання 5.1. Створення належних умов для безпечного споживання		
5.1.1.	Розроблення проекту Закону України «Про державний контроль за дотриманням законодавства у сфері санітарних та фітосанітарних заходів»	В розробці
5.1.2.	Розроблення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 року № 896 «Деякі питання здійснення планових заходів державного контролю Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів»	В розробці
5.1.3	Перегляд та внесення змін до Порядку та критеріїв уповноваження акредитованих лабораторій, у тому числі референс-лабораторій, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 січня 2019 року № 10	**Виконано частково.** Розроблено проект, триває процедура внутрішнього погодження
5.1.4	Розроблення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі, відмови у видачі, анулювання, тимчасового припинення дії, переоформлення та поновлення дії експлуатаційного дозволу, форми експлуатаційного дозволу, форми тимчасового експлуатаційного дозволу та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України»	**Виконано.** Прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 12 січня 2024 року № 27
5.1.5.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Порядку проведення державної реєстрації потужностей та Порядку ведення державного реєстру операторів ринку та їхніх потужностей»	**Виконано.** Наказ Мінагрополітики від 15 лютого 2024 року № 431
5.1.6.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Вимог до передзабійного та післязабійного огляду тварин, у тому числі забитих за межами бійні»	**Виконано**. Наказ Мінагрополітики від 02 квітня 2024 року № 1032
5.1.7.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Гігієнічних вимог для агропродовольчих ринків»	**Виконано частково.** Розроблено проект, триває процедура

		внутрішнього погодження
5.1.8.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Гігієнічних вимог до потужностей, на яких здійснюється виробництво та/або обіг продуктів бджільництва»	**Виконано.** Наказ Мінагрополітики від 15 листопада 2023 року № 1968
5.1.9.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Вимог до виробництва та обігу живих двостулкових молюсків, живих голкошкірих, живих кишковопорожнинних та живих морських черевоногих, до класифікації територій виробництва і територій повторного заселення живих двостулкових молюсків, а також до санітарного обстеження, моніторингу та ведення переліку відповідних територій»	**Виконано частково.** Розроблено проект, триває процедура внутрішнього погодження
5.1.10.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Правил ветеринарно-санітарної експертизи молока та молочної продукції»	В розробці
5.1.11.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Порядку видачі міжнародних сертифікатів та інших документів, які вимагаються законодавством країни призначення для вантажів з харчовими продуктами»	В розробці
5.1.12.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про внесення змін до наказу Мінагрополітики від 12 березня 2019 року № 118 «Про затвердження Вимог до безпечності та якості молока і молочних продуктів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 червня 2019 року за № 593/33564»	В розробці
5.1.13.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про внесення змін до наказу Мінагрополітики від 08 серпня 2023 року № 1503, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08 вересня 2023 року за № 1597/40653»	В розробці
5.1.14.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Вимог до запровадження Системи швидкого повідомлення про загрози, пов'язані з харчовими продуктами та кормами»	В розробці
5.1.15.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Правил проведення лабораторних досліджень (випробувань) харчових продуктів на агропродовольчих ринках»	В розробці
5.1.16.	Приведення у відповідність до європейського законодавства методів (методик) відбору зразків та лабораторних досліджень (випробувань)	В розробці
5.1.17.	Перегляд та внесення змін до наказу Мінагрополітики від 01 жовтня 2012 року № 590 «Про затвердження Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (HACCP)», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 09 жовтня 2012 року за № 1704/22016	В розробці
Завдання 5.2. Забезпечення належного здоров'я та благополуччя тварин, стабільної епізоотичної ситуації в Україні		

5.2.1.	Розроблення проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України від 04 лютого 2021 року № 1206-IX «Про ветеринарну медицину»	В розробці
5.2.2.	Розроблення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Реєстру державних сертифікатів про наявність достатніх знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин»	В розробці
5.2.3	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження деяких нормативно-правових актів щодо видачі державного сертифікату та тимчасового допуску персоналу потужності до виконання обов'язків з утримання, умертвіння, транспортування сільськогосподарських тварин, а також до здійснення супутніх операцій»	В розробці
5.2.4.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Порядку уповноваження на здійснення підготовки персоналу потужностей і перевірки знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин, призупинення уповноваження, Позбавлення уповноваження, строк уповноваження і критерії, яким повинні відповідати юридичні особи для їх уповноваження»	В розробці
5.2.5.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Ветеринарно-санітарних вимог до потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження»	**Виконано.** Наказ Мінагрополітики від 18 квітня 2024 року № 859
5.2.6.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Інструкції щодо діагностики, профілактики та боротьби з губчастоподібною енцефалопатією великої рогатої худоби»	**Виконано.** Наказ Мінагрополітики від 07 березня 2024 року № 699
5.2.7.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Вимог до організації контролю за сальмонелою та іншими збудниками зоонозних хвороб»	В розробці
5.2.8.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про внесення змін до наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України від 06 травня 2019 року № 241»	В розробці
5.2.9.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Порядку видачі Ветеринарних документів та Порядку ведення Єдиного державного реєстру ветеринарних документів»	В розробці
5.2.10.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Вимог до забезпечення благополуччя сільськогосподарських тварин під час їх транспортування»	В розробці
5.2.11	Розроблення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Розмірів та порядку виплати фіксованих сум винагороди за знайдені трупи диких кабанів, що становлять загрозу розповсюдження хвороб тварин, що підлягають повідомленню»	В розробці

5.1.12.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Інструкції про заходи профілактики та ліквідації класичної чуми свиней»	В розробці
5.1.13.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Переліку обов'язкових або необхідних протиепізоотичних заходів, виконання яких спеціалістами ветеринарної медицини, які провадять ветеринарну практику, є оплатним»	В розробці
5.1.14.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Інструкції про заходи профілактики та ліквідації африканської чуми свиней»	В розробці
Завдання 5.3. Забезпечення належного рівня фітосанітарної безпеки		
5.3.1.	Розроблення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2019 р. № 1177»	В розробці
5.3.2.	Розроблення проекту наказу Мінагрополітики «Про внесення змін до наказу Міністерства аграрної політики України від 22 грудня 2005 року № 731 та затвердження Порядку реєстрації осіб, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з виробництвом та обігом об'єктів регулювання»	**Виконано частково.** Розроблено проект, триває процедура внутрішнього погодження
5.3.3.	Розроблення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну комісію з оцінювання ризику ГМО»	В розробці
5.3.4.	Розроблення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Науково-методологічний центр з питань випробувань генетично модифікованих організмів»	В розробці
5.3.5.	Розроблення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації) ГМО»	В розробці
5.3.6.	Розроблення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про визначення межі територій (від лінії державного кордону), на яких виробництво (вирощування) ГМО та ГМ-продукції забороняється»	В розробці
5.3.7.	Розроблення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру ГМО»	В розробці